

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1075/2020
10.03.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божицара Вујичића, председника већа, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Гордана Нерић-Митровић, адвокат из ..., против тужених Основне музичке школе „Петар Коњовић“ из Београда, ББ из ... и ВВ из ..., чији је заједнички пуномоћник Ивана Хинић Павић, адвокат из ..., ради утврђења, поништаја решења и враћања на рад, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1398/18 од 11.10.2019. године, у седници већа одржаној дана 10.03.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1398/18 од 11.10.2019. године.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев тужених за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1398/18 од 11.10.2019. године, ставом првим изреке, одбијена је, као неоснована, жалба тужиле и потврђена пресуда Другог основног суда у Београду П1 211/14 од 04.12.2017. године, исправљена решењем истог суда П1 211/14 од 07.06.2019. године, у ставовима првом, другом, трећем, четвртном, петом, шестом, осмом и деветом изреке, којима је одбијен, као неоснован, тужбени захтев да се утврди да је ништава одредба тачке 2. Уговора о раду број ... од ...2009. године закљученог између тужиле и тужене Основне музичке школе „Петар Коњовић“ из Београда; одбијен, као неоснован, тужбени захтев да се утврди да је ништаво решење тужене Основне музичке школе „Петар Коњовић“ из Београда број ... од ...2010. године, којим је тужили престао радни однос са даном ...2010. године; одбачена, као неблаговремена, тужба у делу којим је тражено да се поништи решење тужене Основне музичке школе „Петар Коњовић“ из Београда број ... од ...2010. године; одбијен, као неоснован, тужбени захтев да се утврди да је тужилца засновала радни однос на неодређено време код тужене Основне музичке школе „Петар Коњовић“ из Београда почев од ...2009. године и да се обавезе овај тужени да тужилцу врати на рад; одбијен, као неоснован, тужбени захтев да се утврди да је ништав Уговор о раду број ... од ...2010. године, закључен између тужене Основне музичке школе

„Петар Коњовић“ из Београда, као послодавца и тужене ББ, као запослене; одбијен, као неоснован, тужбени захтев да се утврди да је ништав Уговор о раду број ... од ...2010. године, закључен између тужене Основне музичке школе „Петар Коњовић“ из Београда, као послодавца и тужене ВВ, као запослене; одбијен, као неоснован, тужбени захтев да се обавезу тужени да тужиљи солидарно накнаде трошкове парничног поступка и обавезана тужиља да туженима на име трошкова парничног поступка солидарно накнади износ од укупно 229.500,00 динара, а туженој Основној школи „Петар Коњовић“ из Београда и износ од још 153.750,00 динара, све са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Ставом другим изреке, одбијени су, као неосновани, захтеви парничних странака за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правоснажне пресуде донете у другом степену, тужиља је благовремено изјавила ревизију, због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужени су поднели одговор на ревизију.

Испитујући побијану пресуду, у смислу члана 408. Закона о парничном поступку, ("Службени гласник РС", бр. 72/2011, 49/2013-УС, 74/2013- УС, 55/2014, 87/2018, 18/2020, у даљем тексту: ЗПП), Врховни касациони суд је оценио да ревизија тужиље није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредаба овог закона, па нема ни повреде из члана 374. став 1. ЗПП, на коју се ревизијом указује. Наводе у ревизији којима се указује да је у поступку учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, Врховни касациони суд није ценио, јер се ревизија из овог разлога не може изјавити у смислу члана 407. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је била запослене код тужене Основне музичке школе „Петар Коњовић“ у Београду, на пословима ..., на одређено време, у периоду од ...2007. године до завршетка школске године 2007/2008, од ...2008. године до завршетка школске године 2008/2009 и од 01.09.2009. године до 31.08.2010. године, када јој је радни однос престао на основу решења тужене Основне музичке школе „Петар Коњовић“ из Београда број ... од ...2010. године, због истека рока на који је уговор о раду закључен. Закључком Школског одбора тужене тужене Основне музичке школе „Петар Коњовић“ из Београда од ...2010. године приговор тужиље изјављен против решења тужене од ...2010. године је одбачен, као неблагоприятан.

Тужене ББ и ВВ засновале су радни однос на одређено време код тужене Основне музичке школе „Петар Коњовић“ из Београда, закључењем Уговора о раду број ... од ...2010. године односно Уговора о раду број ... од ...2010. године, којима су распоређене на радно место ... почев од ...2010. године, а најдуже до завршетка школске године 2010/2011. Туженој ББ је радни однос престао ...2011. године, због

отказа од стране запослене, а туженој ВВ је радни однос престао ...2011. године због истека рока на који је уговор о раду закључен.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су применом материјалног права из одредби Закона о раду, Закона о основама система образовања и васпитања и Закона о облигационим односима, оценили да тужбени захтев није основан.

Неосновано се наводима ревизије оспорава правилна примена материјалног права.

Тужила је била у радном односу код тужене школе по сукцесивно закључиваним уговорима о раду на одређено време, са роковима рада од почетка до краја текуће школске године, а решењем тужене школе од ...2010. године тужили је са даном ...2010. године престао радни однос на одређено време, због истека рока на који је уговор о раду од ...2009. године (последњи од тако закључених уговора о раду) закључен.

Према тачки 2. Уговора о раду од ...2009. године, чије утврђење ништавости тужила тражи, уговор је са тужиљом закључен на одређено време до избора кандидата по расписаном конкурс, а најдуже до 31.08.2010. године, односно до краја текуће школске 2009/2010. године. У то време према Одлуци Владе Републике Србије није било дозвољено заснивање радног односа са запосленима на радним местима која се финансирају из буџета, па услед изостанка сагласности Министарства просвете РС нису били испуњени услови да тужена школа распише конкурс за избор кандидата, међу којима би евентуално са тужиљом био закључен уговор о раду за школску годину 2010/2011, почев од 01.09.2010. године. С тога је правилно другостепени суд оценио да је захтев за утврђење ништавости ове тачке уговора о раду неоснован, јер спорна одредба уговора није заснована на нетачном обавештењу послодавца о појединим правима, обавезама и одговорностима запосленог, што би у смислу члана 9. став 2. Закона о раду водило ништавости спорне одредбе уговора.

Другостепени суд је одбио као неосновану жалбу тужиле и потврдио одлуку првостепеног суда о одбијању постављеног тужбеног захтева у овом делу, али не из разлога које је образложио првостепени суд, већ из напред наведених разлога, које као правилне прихвата Врховни касациони суд, због чега су без утицаја на правилност побијане одлуке наводи ревизије којима оспорава правилно и потпуно утврђено чињенично стање и правилну примену правила о терету доказивања.

Правилна је и оцена нижестепених судова да побијано решење о престанку уговора о раду од 24.06.2010. године у смислу члана 103. ЗОО нема формалне недостатке ни недостатке у погледу његове садржине, због чега је захтев за утврђење ништавости решења о престанку радног односа неоснован.

У погледу захтева за поништај прешења о престанку радног односа правилно су нижестепени судови тужбу у овом делу одбацили, као неблаговремену. Последица пропуштања преклузивног рока материјалног права за подношење тужбе суду ради поништаја решења о престанку радног односа, у односу на дан пријема закључка

Школског одбора туженог од 24.09.2010. године, којим је приговор тужиле одбачен, прописаног чланом 145. став 7. Закона о основама система образовања и васпитања ("Службени гласник РС", бр. 72/2009), важећег у време доношења побијаног решења, који се као *lex specialis* примењује у конкретном случају, тужбу чини неблаговременом. Пропуштање преклузивног рока за подношење тужбе суду доводи до губитка права на судску заштиту, што има за последицу немогућност суда да о предмету таквог спора мериторно одлучује.

Правилно је оцењен неоснованим и захтев за утврђење да је тужилца код туженог засновала радни однос на неодређено време, јер у смислу одредбе члана 132. став 8. Закона о основама система образовања и васпитања радни однос запослених у установама за образовање и васпитање на одређено време не може да прерасте у радни однос на неодређено време. С тим у вези, како је тужилци код тужене престао радни однос истеком рока на који је радни однос засновала, а није постојала законска могућност за преображај радног односа, није основан ни захтев тужиле за враћање на рад.

Уговори о раду које су тужене ББ и ВВ закључиле са туженом школом ради засновања радног однос на одређено време почев од 01.09.2010. године, а најдуже до завршетка школске године 2010/2011 су закључени у складу одредбама Закона о основама система образовања и васпитања којима је регулисан радни однос на одређено време и немају друге недостатке због којих би у смислу члана 103. ЗОО била утврђена њихова ништавост, због чега је такав захтев правилно одбијен, као неоснован.

По оцени Врховног касационог суда тужилца није изгубила правни интерес да оспорава пуноважност и законитост уговора о раду закључених између тужених ББ и ВВ и тужене школе моментом престанка њиховог радног односа код тужене школе. Међутим, такав захтев није основан. Тужилци је код тужене школе престао радни однос истеком времена на који је уговор о раду из 2009. године закључен, решењем тужене од ...2010. године, када тужене ББ и ВВ још увек нису биле радно ангазоване код тужене школе, па престанак тужилиног радног односа код тужене школе није условљен незаконитим пријемом, нити је у узрочно- последичној вези са пријемом тужених ББ и ВВ у радни однос код тужене.

Наводи ревизије да је тужилца, иако је решење о престанку радног односа донето ...2010. године, на пословима ... радила све до ...2010. године и до тада извршила све припреме око уписа ђака за нову школску 2010/2011 годину, нису од утицаја на одлуку о захтеву за утврђење ништавости уговора о раду које је тужена школа закључила са туженима ББ и ВВ. Таквим поступањем тужилца је обављала своје радне обавезе и дужности у складу са одредбама уговора о раду и решења о престанку радног односа према којима је тужилца у радном односу код тужене школе била до краја школске године 2009/2010, а што је дана 31.08.2010. године.

Дискреционо је право послодавца да по истеку уговора о раду закљученог са запосленим на одређено време донесе одлуку да ли ће са истим или трећим лицем закључити уговор о раду. Тужена није имала законске могућности да распише конкурс за пријем запослених у радни однос на неодређено време, а по истеку уговора о раду са тужилом закључењем уговора о раду са трећим лицима тужилци није повредила

законом загарантовано право на рад код тужене нити повредила начела облигационог права на која се тужила позива у ревизији. Уговори о раду закључени са туженима ББ и ВВ су закључени на одређено време и без конкурса у складу са чланом 132. Закона о основама система образовања и васпитања, на који начин је и тужила претходно засновала радни однос код тужене.

Околност што је решење о престанку радног односа донето и уручено тужили 24.06.2010. године, са престанком радног односа на дан 31.08.2010. године, није онемогућавало тужилу да у законом прописаном року од пријема решења поднесе приговор против решења другостепеном органу управљања, нити би, супротно наводима ревизије, подношење таквог приговора довело до престанка радног односа тужиле пре датума наведеног у решењу о престанку радног односа.

Из наведених разлога, применом члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Туженима не припада право на накнаду трошкова ревизијског поступка, јер састав одговора на ревизију није била нужна радња за одлучивање у ревизијском поступку, па је применом члана 165. ЗПП одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Божидар Вујичић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић